

Ujvidék első polgára.

Törvényhatóságunk az e hó 11-én lefolyt rendes közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel Profuma Bélát, az eddigi alpolgármestert választotta polgármesterré. A városunk első polgára a szerény kis napidijából küzdötte föl magát arra a polcra, melyre most polgártársai érdemeinek jutalmazásául helyezték. És e magaslatra érve, mint a kitünő hadvezér, jól vezeti majd derék hivatalnokseregét. Igazságos lesz. Egyenlő elbirálásban fogja részesíteni az eléjéjárulókat, hisz ő ismeri a polgárság ügyes — bajos dolgát. Szerzett tapasztalataiból és tudásából meríti kormányzásához a közigyatásban szükséges közreműködést.

Ezért bátran előlegethetjük Profuma Béla polgármesterünknek rendithetetlen bizalmunkat, mert nagy tudását jellemes lelke fogja irányítani.

Üdvözöljük díszes állásában!

Erőt, kitartást sikeres eredményt kívánunk neki, különösen ma, mindön Ujvidéken nemcsak erős kézre van szükség, hanem kellő tapintatra is.

És ha minden emberi erények disztik őt, akkor a békére való törekvés, mint koszoru öveze.

Hisz e város cimerében a hármas vár, mely az erőt, az összetartást jelképezi, egy békeolajgát tartó galamb szárnyalja körül. Ez a városi cimerben rejlő sinbolum vezerele minden ténykedésében polgármesterünket. Amit a sinbolum kifejez, azt törekedjék egész életében megvalósítani, akkor hír, dicsőség száll e városra, melynek dicsőségéhez az ő ténykedése adja a fényt.

Csernyei.

Amikor a polgármesteri széket elfoglalta Matkovits Béla néhány meleg szóval üdvözölte,
— A közgyűlés egyhangu határozatát — ugy mond — hozom Nagyságod tudomására, midőn közlöm Ujvidék szab. kir. város polgármesterévé történt megválasztását. Meg vagyok győződve, mert ismerem Nagyságodat, hogy a választás tapig embert ért, aki széleskörű ismeretével, vasszorgalmával és kristálytisza jellemével, a közgyűlésnek az ímént megnyilatkozott imponzás bizalmát kifogja érdemelni. A magam részéről csak azt a hő óhajomat tolmácsolom, hogy Nagyságod, aki a produktív munkából mindenkor bőven vette ki részét, jól ismert képességeit a város érdekében érvényesítse.

Az elnöki szavak után Profuma Béla letette a törvényben előírt esküt, mely után szolásra emelkedett Szlezak Lajos dr. aki az újonnan megválasztott, polgármestert üdvözölte:

— Méltóságos Főispán Ur! Tisztelt Törvényhatósági Bizottság! Nagyságos Polgármester Ur! Anélkül, hogy bármely párt részéről erre különös megbízást nyertem volna, az osztatlan, egész közgyűlés nevében üdvözölöm Nagyságodat a város első tisztviselőjévé történt megválasztása alkalmából.

Hisz a lelkekből fakadt egyhangu választás bárkinek jogot ad e üdvözöléshez.

A közbizalomnak eme ünnepélyes egyöntetű megnyilatkozása Nagyságod részére nem előlegzett bizalmat jelent, hanem jelenti Nagyságodnak a város szolgáltatásban eltöltött két évtizedet meghaladó munkásságának méltó jutalmát és természetes, tartozó elismerést.

E hosszú idő alatt Nagyságod széleskörű ismereteivel, vasszorgalmával és puritán jellemével szolgálta a város és összpolgárságának anyagi és kulturális érdekeit és mi megértve és méltányolva nagy érdemeit ime egyhangu választással ültetjük a polgármesteri székbe.

Rendkívül viszonyok között, sulyos feladatok küszöbén vállalja Nagyságod e megbízást. De mi teljes bizalommal tekintünk jövő működése elé is, mert erős bennünk a meggyőződés, hogy Nagyságod, mint a főispán ur ő méltóságra helyesen jegyezte meg, mint „talpig ember“ a legnehezebb viszonyok között is fényesen fogja megoldani feladatát.

Hisz Nagyságod több mint két évtized óta tartja kezét e város közönségének útjében, és azon át ismeri, megérti szívének minden dobbanást és óhaját.

Nagyságod multja megnyugtatólag garantálja nekünk, hogy kívánásainak teljesítéséhez megvan Nagyságodban minden képesség, tudás, akarat, szorgalom és szeretet, mellyel e kívánásainkat teljesítheti és a város jövő fejlődését, polgárságának haladását biztosíthatja.

E rendületlen bizalomtól eltelve üdvözölöm Nagyságodat a város közönsége nevében, mely lelkesen és szeretettel eltelve fogja Nagyságodat az egyhangu bizalommal elnyert új működési körében támogatni.

A lelkes éljenzés csillapítáival mely Szlezak Lajos dr. szavait kísérelte, Profuma Béla a következő szép beszéddel köszönte meg a törvényhatósági közgyűlésnek a beléje helyezett bizalmát:

Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Mélyen megtisztelve Méltóságodnak igazán lekötelező jóindulata által és a tekintetes törvényhatósági bizottságnak végtelenül megtisztelő bizalma által, hálás szívvel mondom köszönetet megválasztatásomért.

Olyan időben ér engem ez a megtiszteltetés, hogy a város közügyeinek vezetését átvegyem, a mikor a magyar nemzet ezeréves küzdelmeivel és századokra terjedő kulturális munkájával szerzett javaiért, de nemcsak ezekért, hanem egyenesen állami és nemzeti létéért egy egész világgal szemben áll végtelenül nehéz küzdelemben.

Ilyen válságos időkben, a mikor a nemzet minden fegyverbiró fia a haza fennmaradásáért vív élethalál harcot, a mikor minden érzelmünk és minden gondolatunkat e háboru véres eseményei, a haza fainak sorsa kötik le és tartják fogva, lehet-e másként cselekedni. mint-hogy minden erőnket és munkásságunkat kifejtjük és a közügynek szenteljük, hogy igazságos küzdelmünk sikerét ezáltal is biztosítsuk?

Én ugyan rendületlenül és szilárdan megvagyok győződve arról, hogy a létünkért folytatott nagy tusát hősiesség önfeláldozással küzdő fiaink dicső fegyvertényei fényes győzelemre fogják vinni és bár biztos vagyok benne, hogy nagy erőfeszítéssel kivivandó győzelmünket és emberfeletti áldozatainkat bőséges jutalom és gyümölcsként egy eddig nem sejtett nagyarányu fellendülés fogja minden téren nyomon követni, s így a legjobb reményekkel lehet és kell eltelve lennünk nemzetünk jövője iránt, mégis felmentve érzem magamat az alól, amire egyébként köteleve volnék, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottságnak egy a messze jövőre kiérdandó részletes város fejlesztési programot adjak, hogy tüzetesen kifejtem azokat a feladatokat, amelyek megoldásától a város felvirágzását, nagyraihivatottságához méltó fejlődését várom, hogy Önök előtt lerajzoljam azt a vonzó képet, amely a mi szeretett városunk jövőndő nagyságáról lelkemben él.

Néhez volna ennek a köteletségnek eleget tenni nemcsak azért, mert a háboru hullámzó eseményei közepette nem tudjuk megtalálni azt a lelki koncentrációt, amely a messze jövőre kiható nagyszabásu alkotások átérzéséhez, megértéséhez és felkarolásához szükséges,

hanem azért is, mert bizonyos, hogy igazságos küzdelmünk győzedelmes befejezése után közállapotainkban lényeges változások fognak beállani, amelyeknek horderejét ma még mérlegelni nem tudjuk és amelyet esetleg oly feladatok elé fognak minket állítani, amelyeket ma felismerni képesek nem is vagyunk.

De ha nem is gondolnák arra, hogy a rendes viszonyok helyreálltával egészen más, az eddigiekétől eltérő célokra fognak itt ebben a tanácssteremben nemes versenyre kelni, ha feltehetően ném is, hogy az új és sürgősen fellépő követelmények nem fogják eddigi tervünket halomra dönteni, akkor is mit tehetnék egyebet mint-hogy közismeretű dolgokra hivatkozva, felsorolnám Önök előtt azokat az igazán nagyszabásu terveket, a melyeket hosszú évek munkájával és az Önök lelkes támogatásával előkészítettünk és a megvalósulásához annyira közel hoztunk, hogy csupán a viszonyok kedvező alakulására lett volna szükség, hogy azokat végre is hajtsuk.

Biztosítom Önöket, hogy mindazokat, az Önök által jól ismert eszméket, melyeknek életrekelésénél több mint 23 évi közszolgálatom alatt tevékeny résztvettem és a melyek gondos, szakszerű és körültekintő munkával lehet-hető tervekkel kidomborítva, alkalmassákká lettek arra, hogy testet öltsenek, akadályt nem ismerő eréllyel ugyan, de mégis a polgárság teherviselő képességének figyelembevételével kívánom annak idején az életbe áttütni ugy, hogy a hozzájuk fűzött várakozások és üdvös eredmények a maguk teljességében megvalósuljanak.

Addig is meg kell elégednünk azzal, hogy a mi nemzeti fennállásunkért megkezdett és eddig dicsőségesen és a legjobb kimenetelre jógosító reményekkel folytatott nagy vállalkozásunk sikerét minden erőnkkel biztosítsuk.

Szükséges ehhez, hogy minden félreértést, személyi, érzelmi és egyéb ellentétet kiküszöbölve, mint egy hazának egyaránt hű fiait ártíthatatlan falanksként egyesüljünk, hogy a sulyos viszonyok által reánk rótt nélkülözések szükségességét megértve, a hatóságok kivételével, korlátozó és megszorító intézkedéseinek magukat zugulódás nélkül alávéssük.

Szükséges ehhez, hogy állampolgári kötelességeinknek és ezek között közteljesítési kötelezettségünknek a legpontosabban eleget tegyünk, hogy ezen felül a kivételével állapotokkal indokolt jótékonyasági és egyéb áldozatokat a haza oltárán minden jutalmazásra való igény és remény nélkül, teljes önzetlenséggel meghozzuk.

S ha eredményes küzdelem után a végleges győzelem pálmája int majd felénk és az áldásos béke aranyalkalazait leathathatjuk, akkor engem is ott fognak találni azoknak a férfiaknak a sorában, akik teljes egyéniségükkel minden erejük megfeszítésével, lankadatlan buzgalommal sorompóba állanak, hogy a mi szeretett városunkból hazánkknak egy anyagilag és szellemileg nagyrafeszített kulturális gócpontját akarjuk teremteni, amelyben ipar, kereskedelem és mezőgazdaság virágozik, a hová széles nagy vidékek lakosságát anyagi és szellemi szükségletei kielégítéseért ellentállhatatlan vázráserővel zarándokolni kénytelenek, megteremtve ezzel a város további fejlesztésének szilárd alapját és biztosítva a folytonosan előretörő haladás követelményeit és előfeltételeit.

Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Szabadon reményoldtak szellemében fogom működésemet folytatni Méltóságodnak és a tekintetes törvényhatósági bizottság egyetemének támogatását és bizalmát fogom a magaménak mondhatni annál is inkább mert im ünnepélyesen megígérem és megfogadom, hogy szemem előtt más nem fog lebegni, mint az én szeretett városom és polgárságának üdve és boldogsága.

Ezt a nagybecsű támogatást kérve, fogadják előlegezett bizalmukért újból kifejezett leg-hálásabban köszönetemet.

Percekig tartott újból az éljenezés és taps, mely Profuma Béla szavait követte, melyek után Matkovits Béla főispán azt indítványozta, hogy a programbeszédészámba menő szép szavakat, melyek hivatva vannak azt a szimpátiát szeretettel és nagybecsűléssel mellyel a törvényhatósági bizottság az ujonnan megválasztott személyre iránt viseltek, öregbíteni és fokozni, szőszert iktassák a közgyűlési jegyzőkönyvbe, amely indítványhoz a közgyűlés egyhangulag hozzájárult.

A közgyűlési tárgysorozat többi pontjait a bizottság vita nélkül elfogadta. Matkovits Béla d. u. 5 ó. aközgyűlést, mely igazi, ünnepi hangulatban folyt le. berekesztette miután a jegyzőkönyv hitelesítésére — a közgyűlés ünnepélyes voltának jeléül, szokottnál nagyobb számban — Brunner Ede, Teubner János, dr. Königstättler Ottó, Plavics Gábor, dr. Nikolicz Sándor, Geiszler József, Urbán Ignác és Menráth József bizottsági tagokat kérte fel.

A közgyűlés után az összes városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak a kistanácssteremben gyűlekeztek, ahol dr. Marczekovich Imre alpolgármester Profuma Béla polgármestert a következő szavakkal üdvözölte:

Nagyságos Polgármester Ur!

Eljöttünk e szab. kir. város tisztviselői és többi alkalmazottai, hogy szerencsekívánatainkat tolmácsoljuk Nagyságodnak azon alkalomból kifolyólag, hogy e szab. kir. város törvényhatósági bizottsága egyhangú bizalmával a város első polgárává, polgármesterévé választotta.

Nagyságodnak e város polgármesterévé történt megválasztása sok tekintetben eltér az eddigi összes polgármester választásoktól; eltér mindenképp abban, hogy Nagyságod az első polgármester, akit e város közönsége egyhangú bizalmával emelt e díszes állásba, de különbözik abban is, hogy ily nehéz körülmények között — midőn szeretett drága hazánk ege fölött a világháború vihara dül — még egy polgármester sem foglalta el e nehéz és felelős-ségeket állást.

Nagyságod tehát a nemzetre és így a városra is egyaránt nehéz időben foglalja el a város első tisztviselőjének helyét és mégis nem új nehéz munka előtt áll, mert hiszen néhai polgármesterünk betegevése folytán ugyszólván a háború kezdete óta végezte a város első tisztviselőjének nehéz és felelőségteljes munkáját. Épp azért mindenki megnyugvással tekint Nagyságod megválasztására, mert mindenki tudja, hogy ez a választás fáradhatatlan munkásságának és kipróbált tehetségének, babérkoszorúja, megérdemelt jutalma.

Mi tisztviselők és a többi városi alkalmazottak pedig annál inkább örülünk ezen választásnak, mert valamennyien jó kártársat és igazságos főnököt tanultunk Nagyságodban megismerni eddigi hoszsú közigazgatási pályafutása alatt.

És ha a háború vihara elmúlik és imádván szeretett drága magyar hazánk azurkék egén kislút a nap s a diadalmas háború után bekövetkezik a hön óhajtott béke, akkor is széles látókörrel Nagyságod lesz leghivatottabb megszabni ezen város fejlődésének irányait és határait.

Kérjük a mindenható nagy Istent adjon Nagyságodnak erőt és egészséget, hogy nagy ehetséggel és fáradhatatlan munkerejét ugy

most a nehéz háborús idők alatt, valamint később az áldást és haladást biztosító béke idejében sokáig szentelhesse városunk fejlődésének és így polgárai jólétének előmozdítására. Mi tisztviselők és többi városi alkalmazottak egységesen és hűségesen fogjuk támogatni Nagyságodat nehéz feladatai teljesítésében és közhasznú működésére Isten áldását kérjük. Isten éltesse Nagyságodat!

Profuma Béla következő szavakkal köszönte meg az üdvözlést:

Kedves Kollegák!

Régi, igazán jó barátomnak és kiváló munkatársamnak, az Önök igen jeles szónokának üdvözlő szavai felette jólestek. Fogadják érte egyenként és összevéve hálás, forró köszönetemet. Amikor szemtől — szembe állunk, tartozom annak kijelentésével, hogy az a meleg és jó viszony, amely közöttünk eddig élé is fennállott, semmi csorbát nem szenvedhet, sőt, kell, hogy még bensőségesebb legyen, mert én, aki az Önök köréből nőttem ki és emelkedtem a polgármesteri székre, legjobban tudom, hogy az Önök munkája mily értékes és én, aki mint Önök mostan, végigszenvedtem a hivatalnoki pályára minden kinszenvedését, tudom legjobban, mennyire fáj, ha ezt a munkát, melyet a köznek szentelünk, kellően nem értékelik. Én a magam részéről mindenkor elismeréssel adózom az Önök munkájának és kérem szives támogatásukat a jövőben is, mert legjobban tudom, hogy Önök, mint hűséges munkatársaim mindenkoron, ugy mint én, a város érdekében fognak buzgón és szorgalmasan működni. Ha valakinek akár-milyen baja is van, kérve kérem, forduljon hozzám a legteljesebb bizalommal s higgyék el, hogy nálamnál jobb barátjuk nincs és nem is lesz. Fogadják ímélteljen hálás köszönetemet a kitüntető figyelemért.

A közgyűlés napján, a Grandhotelben igen sikerült társas vacsora volt. A lelkesedés és öröm hozta össze a polgárságot és az zsufolásig meg töltötte a termet.

A Polg. Daloskör „Üdvözlő dalával” és „Az őrség”-gel nagy sikert és hatást ért el. Ez utóbbit *Katyánszky* az egyesület kitűnő tenoristája szólította enekelt. *Wachtl Imre* elnök szívből fakadó szavakkal üdvözölte a polgármestert. Tekintve a háborús hangulatot a főlközöntök elmaradtak. Igen jó hangulat uralkodott, csak kár, hogy mégis történt valami, ami nem volt méltó az ünnepséghez. De ne beszéljünk róla, mert semmivel sem akarjuk az ünnepély méltóságát kisebbiteni.

Jrtsuk már most a minden veszélyes fertőző betegségek terjesztőit: a legyeket!

DIADAL.

Amit visszafojtott lélekzettel vártunk és reméltünk hetek óta, ami ebben a napsugaras, fényes tavaszban egyedül hiányzott lelkünk megnyugtatásához, a győzelem, a diadal, végre megérkezett. A múlt hét közepe óta egymást érik a győzelmi jelentések, amelyek igazi frissességgel, tavaszi levegővel, öntudattal, büszkességgel töltik be szomjas lelkünket. Nincs semmi, ami fejünket oly büszkén tudná tartani, amely annyi önértetet, annyi lelkiert tudna kölcsönözni nekünk, amennyit ez a nagy, következményeiben még ma is beláthatatlan diadal plántált belénk.

Przemysl ceste óta a magyar társadalom bizonyos fáradsággal kísérte a harcéri eseményeket. Tudtuk, hogy hős fiaink erején, vitézségén minden orosz roham meg fog törni, hogy orosz kozák csizmája szép magyar Alföldünk földjét nem fogja tapodni, tudtuk, hogy az orosz sereg véres fövel fog visszafutni a Kárpátok tarajáról és mégis valami nyugtalanító érzés lett urrá a lelkünkön.

Az a nagy csönd, az az apró hullámzásokból álló harc, mely országnak határára folyt hónapok óta, minden reménykedésünk és türelmünk mellett is fásultá tett bennünket, de egyben igédséggé is.

Valami döntő, kirobbanó eredményt vártunk. Vártuk, hogy valamelyik fél megkezdje az offenzívát, mert tudtuk és biztos reményünk volt, hogy ha ez az új harc megindul, csak a mi győzelmünkkel végződhetik. Annál nagyobb, kielégítőbb öröme van ennek az országnak most, hogy a kezdeményezést e harc megindulásában mi ragadtuk a kezünkbe. A mi diadalmas offenzívánk olyan hatalmas csapást mért az orosz balszárnyra. Ez az offenzíva százezernyi foglyot hozott és azt eredményezte, hogy Magyarország — reméljük örökre — megszabadult az orosz hordáktól.

Ez a diadal, amelyet vártunk, óhajtottunk és amely mégis a legnagyobb meglepetésként hatott a mi legszebb tavaszi ajándékunk. A napsugaras ég, a madarak csicsere, és a levegő illata, minden szebb, jobb, frissebb, most, hogy diadalt hoztak nekünk. Ez a diadal ragyog be a lelkünkbe, ez teszi erőssé, igazgá, bátorrá és hangossá csöndes reményeinket.

Tudjuk, hogy ez a diadal minden nagyszabású volt amellet sem végleges döntés. A háború bekövetkezé fázisának kedvező bevezetése ez, de a hatalmas, minden eddigi elképzelhető arányokat felülmúló háborúban már az is óriási eredmény, hogy a háború valamelyik fázisában a miénk a kezdeményezés és ez a kezdeményezés számunkra már első pillanattól kezdve nagyszerű eredményeket hozott.

Amikor végiggondoljuk a nyugatgaliaci és kárpáti nagy csatát és nagyszerű diadalt, akkor még jobban kell, hogy megerősödjék bennünk a biztos hit, hogy a végleges győzelem és a babér a miénk lesz. Ha mi és szövetségünk, Németország, folytonosan tulerővel küzdve, még ilyen diadalt tudunk aratni, akkor bizonyos, hogy az az utolsó katona — aki — Edward Grey szerint — a háborút eldönti, a mi hadseregünk tagja lesz.

Vedekezzünk a járványos betegségek ellen! Házunk, udvarunk, lakásunk, testünk, főleg kezünk mindig tiszta legyen!

Levél Ujvidékről.

A „Vállalkozók Lapjához”, Ujvidékről Bauer Emil műépítész levelet ír, melyben az építész társadalomról igen szépen emelkedik. Emelkedése olyan természetű, hogy minden társadalmi osztályra szabható, ezért mi is átvesszük. Erdemes az elolvasásra és értékes a megszívlelésre.

Ujvidék, 1915. IV/5.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy bár személyesen igen tisztelt Kollega Urhoz nincsen szerencsém, néhány sorral felkeressem.

Nemrégiben kezembe került a „Vállalkozók Lapjának” néhány régi száma. Találtam bennük elégedetlenséget, munka utáni vágyat, megállá-

Cim és posta pontosan megjelölendő.
Jutányos árak.

Gőz-kelmefestészet és vegytisztító intézet

WEISZ HERMINA

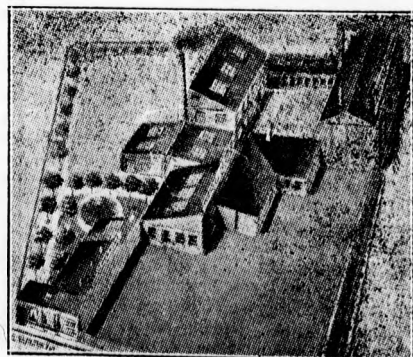
Ujvidék, Kenyér-utca 51. sz.

Fest és vegytisztít:

Uri-, női- és gyermek ruhákat, egyenruhát, csipkét, himzéseket, storokat, függönyöket, napernyőket, keztütyű stb. stb.

Postai megrendelések lelkiismeretesen és a leggyorsabban intézetenek el

Elismert jó munka.

pitását annak, hogy nincsen munkaalkalom, sürgetését pályázatok kiírásának stb. stb. egy szóval megállapítható, hogy ugyanazon tényezőket keserítik kollégáimat, mint hajdanában, mikor valamikor régen mindannyian odahaza voltunk.

Kirezzen azonban minden sorból, hogy annak írói nem tudnak beleilleszkedni a ma gondolataiba, eszméibe s a belőlők megnyilatkozó disharmonia abból származik, hogy alkotásra gondolnak akkor, midőn legszebb erény a rombolás.

A ma megállította régi ideáljainkat, visszatérnek majd, de álmodozók azok, kik elmerülnek a tömegek harmonijában, az anyagszerűségben, becsületes jó szerkezetekben.

Ez okozza a megnyilatkozó disharmoniát. Nem szabad szembehelyezkednünk a kor szellemével, nem lehet ma, a mult és jövő feladataival foglalkoznunk. Es Istenem, már ismét a művészet szent nevében, a köz érdekében. Ki tud ma művészkedni. Igazán soha kedvezőbb alkalom, még a legalszemerűsebb emberek számára sem lehetett, hogy őszinte becsületességgel a kenyérkérdést, a jó illatos cipő kérdését ne kelljen idegen köntösbe öltöztetni.

Dolgozzunk a manák, hogy eljöhessen az idő, mikor ismét szép mesterségünknek élhetünk. Nincs az a hely, az az életkor, az a mesterség, mely e célt ne szolgálhatná. De ha vannak kiválasztottak, kik képesek a jövőt előkészíteni, kerüljék el a mult hibáit, ne adjanak folytonosságot azoknak.

Kartársainknak soha nem lesz jobb alkalmuk és idejük elgondolkozni a multakon.

Készítsenek elő az otthonmaradtak, egy lélekben, kölcsönös megbecsülésben a multnál szebb korszakot, hiszen amugy is, mikor itthon ismét együtt leszünk, egy gondolkodásban, érzéseiben új nemzedék fog összekerülni.

Jöjjen el az idő, hogy kollégák egymás jó tulajdonságait, értékeit is felfedezzék. Válasszuk külön a kenyér és művészeti kérdéseket. Ne gyötörjük minden darab száraz kenyérrért a jóhiszeműek seregét pályázatokkal, melyek még soha közmegnyugvást véletlenül sem hoztak.

Ne igyekezzünk férfiatlan, nem nyíltsággal a kenyérkiosztás kirívó egyenetlenségeit, a művészet szent nevében, pályázatok ceremónijában összekuszálni.

Szünjenek meg az egyes cipóraktárak körül alakított mesterséges ércfalak. Engedjenek az ilyen hivatott és hivatalos hatalommal bírók számára teref, hogy szabadon szemlélődhessenek.

Szünjék meg az Önösség, mely felületes munkával csak sokat, igen sokat óhajt hazsolni.

És ha a hivatalos hatalommal bírók szabad áttekintést fognak nyerni és hivatásuknak megfelelően az egész kar összessége között keresik és találják meg az adódó feladatok megoldóit, meg fognak szünni a szokszor tagadhatlanul mesteri kezekkel alakított ércfalak.

Ércfalak, melyek mindig saját mohó szükségleteik szerint felemelnek vagy ejtenek, védelmeznek egy-egy cipóraktárt.

És védelmeznek, csakis azon gyűlölség, ellenszenv ellen, melyet önmaguk támasztottak. Igen ezért, ezekért kettősen kár, ha ma folytatni akarjuk a multat és átvinnénk ajövőbe.

Ezért nagy kár oly sok erőt pazarolni pályázatok kierőszakolására, fájdalmas a „mert“ mert elő lehetne készíteni művészi feladatokat, mert a köz érdeke, ipar stb. kívánja. Mert... stb.

Tessék őszintén megmondani, vannak építészünk, ezeknek munka kell. Számot kell vetni, kik alkotnak az utolsó esztendőkből, kik mit és hogyan. Össze kell állítani, mik lesznek a jövő kisebb nagyobb feladatai.

Használják fel az otthonmaradtak kartársi hűségével az időt, készítsék elő a talajt nemcsak a maguk számára, hanem azok számára is, akik igazán nem Önös érdekből vannak távol hazulról s nincsen módjukban utánajárni az építőművészet gyakorlására alapvető feltételnek, a munka alkalom keresésének, megbízásnak.

Ez igen, ez olyan megoldás lenne, amely talán évtizedekre képes a mi szép mesterségünk művelőit egymáshoz közelebb hozni, a kölcsönös megbecsülést, tiszteletet megalapozni.

Levelem közreadását előre is megköszönve maradtam,

kartársi üdvözléttel:

Bauer Emil.

Sokkal célszerűbb
ha a női pongyolát, teljes női gyermekruhát, kötényeket stb.
készten vásárolja,
mintha a keimét külön vásárolná.
Eleg nagy szép választék áll rendelkezésére

Alaburics Mária
üzletében. — Szűcs-utca 30. szám.

Női konfekciós

üzletben

keres alkalmazást egy szakavatott varmi és szabni tudó intelligens nő.
Több nyelvet beszél.

Ajánlatok

a szerkesztőségbe kértének.

A cs. és kir. petrovradin — és uvidéki várparrancsnokság engedélyével.

SZEGÉNY FOGLYOK,

kik orosz rabigába kerültek ilyen sors vár rátk.
Olvasuk végig, azután minden második sort, akkor megtudjuk, hogy miképpen bännak véreinkkel az oroszok.

(Szibéria) 1914. november 17.

Kedves Szüleim!

Sajnos, hadifogságba kerültem én is. Az oroszok igen derék emberek. Nem igaz, amit otthon hiesztelnek róluk, hogy rosszul bännak a hadifoglyaikkal. Szibériában vagyok. Lakásunkban rendesen fűtünk; azért mindig jó meleg a szobánk, künn bármily dermesztő a hideg és fagyos a világ. Valamennyiünk fekvőhelye tiszta és puha. Nem úgy, mint a táborban, ahol nem volt más, mint a hideg és nedves föld. Enni és innivalót, valamint dohányt is bőven kapunk. Ne gondolják Szüleim, és ne aggódjanak, hogy bármily nélkülözünk és szükségét szenvedünk. — Napról-napra pusztul szívünköl a bánat. Szörakoztatásunkról gondoskodnak az oroszok és néhány fogolytársunk. Akasztás, éhhálás, pestis, kolera vagy tifusz mind-mind ismeretlen fogalom minálunk. A körülményekhez képest jó a sorunk. Az itteni viszonyok mérleaglése után nem hiszem, hogy most otthon jobb dolgom lehetne. Az a tudat is boldogít, hogy viszontláthatom Édes Szüleimet és ismerőseimet, mert a halál fia csak az útközvetben voltunk, mig itt előzékeny gondoskodás tárgyai vagyunk a legkisebb panaszkodásra is.

Kérem azért Édes Szüléimet, hogy ne aggódjanak értem.

Üdvözlét!

Mirkó.

(Sibirien) 17./XI 1914.

Liebe Eltern!

Ich fiel leider in Gefangenschaft. Die Russen gehen wie bei uns zu Hause stets erzählt und gelesen wird nicht mit den Kriegsgefangenen armen Soldaten schlecht um, sondern sie sind sehr freundlich und entgegenkommend.

Ich bin jetzt schon in Sibirien und wir erhalten wegen hier herrschender Kälte warme Kleider und reichlich jeder zu essen und zu rauchen. Unser ständiges Lager sind reine und weiche Betten. Die Gegend ist sehr öde, überall nur Schnee und Eis, gefroren Erde und Steine. Täglich kommen neue Gefangene. Hier bei den edlen Russen zittern nicht die Soldaten um ihr Leben: die Deutschen wie auch die Unserigen werden sehr gut behandelt.

Das Hängen oder der Hungertod sind hier bei uns unbekannt Strafen; und sind verschiedene Zerstreungen hier immer an der Tagesordnung, und ich glaube kaum, dies zu Hause gehabt zu haben. Ich freue mich schon sehr dass wir uns wiedersehen werden, denn der Tod lauert nur im Gefechte, nicht aber wo man so bedacht ist hier auf uns, schon bei der geringsten Klage.

Seid darum ohne Sorgen und empfanget Grüsse

von Euerem Sohne

Mirko.

*) Es ist die erste, dritte, fünfte etc. Zeile zu lesen.

(Sibirija) 1914. XI. 17.

Dragi Roditelji!

*)Ja sam pao u robstvo. — Rusi o kojima se kod nas govori da vrlo zlo postupaju sa zarobljenicima na suprot ljubezni susretljivi zato se netrebate ikada namoju sudbinu tužiti. Dobri Bog će dati da čemo se opet vidjeti. Sad sam u Sibiriji. Imamo svega. Neznam šta znači osudjivati na išta. Mi smo zadovoljni. Dobivamo odelo, hranu i duhan. Postelja nam je mekana i topla, okolica je puna svud goli brdi kamen. Svaki dan se neko liko sata šećemo — Pada snijeg sve se Smrzava od zime, a danovice vjetar studeni duva. — O dobrom odnosu između Njemaca i nas po redu svakoga od naših se počim nosim. Na plemenite Ruse nitko se ne tuži. Dakle sad i sami uvidjate da ne treba me žaliti. Doći će dan da ćete me vidjeti, jer me odje stalno čeka odmor dok mi je na ratištu prijetila samo smrt.

Cjeliva vas i grli vaš sin

Mirko.

*) Čitaj samo prvi, treći, peti i. t. d. redak.

Tanujon
magyar és német
gyorsírást

Csernyei Mór
gyorsírást-tanár
Rákóczi F. u. 35. I. em.

A második magyar hadi kölcsön.

A hosszan elhuzódó háború szükségessé teszi hogy a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadi kölcsön bocsátassék ki. E szükségletek fedezésére a pénzügyminiszter az első hadi kölcsön címleteinek megfelelő, 6%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvényeket és ezzel egyidejűleg 5½%-os járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ezáltal is közvetlenül fordul a közönséghez, mint ez legutóbb a Német-birodalomban is történt és a kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás f. évi május 12-től 26-ig bezárólag fog megtörténni.

Aláírási helyekül szerepelnek az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postakárkép-pénztár és közvetítő helyei s az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért;

a) ha az aláíráskor az egész aláírt összeg befizetettik, 97 K 50 f-ben;

b) ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módzat vétetik igénybe, 98 K-ban állapított meg.

Az 5½%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért:

a) ha az aláíráskor az egész aláírt összeg befizetettik, 90 K 80 f-ben;

b) ha pedig kedvezményes (részletekben történő) fizetési módzat vétetik igényben, 91 K 20 f-ben állapított meg.

A 6%-os kölcsönnél a legkisebb jegyzetű összeg 50 K, az 5½%-os kölcsönnél 100 K.

A második hadi kölcsön 6%-os típusu kötvényei 1915. május 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejáró utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1915. november 1-én esedékes. A folyó évi május hó 1-től az aláírás napjáig járó folyó kamatot azonban az aláíróknak nem kell megtéríteni.

Az 5½%-os típusu kötvények pedig 1915. június 1-től kezdődőleg és minden év június 1-én és december 1-én lejáró félvi utólagos részletekben kamatoznak. A kamatfizetés folyó évi június 1-ével kezdődik, tehát az első szelvény folyó évi december 1-én esedékes.

Mindkét típusu kötvényre az aláírt összegek az aláírási helynél fizetendők be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyókamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az egész aláírt összeg befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál a részletekben történő befizetés kedvezménye igénybe vehető az aláírás alkalmával azonban az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen letendő és sé pedig a kir. állampénztáraknál és adóhivataloknál, a m. kir. postakárképpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezetnél készpénzben, a többi aláírási helynél pedig vagy készpénzben, vagy olyan értékpapirokban, amelyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart. A részletek pedig a következőképpen fizetendő.

a jegyzett összeg 25%-a legkésőbb 1915 jun. 8.
 „ „ 25%-a „ 1915 jun. 18.
 „ „ 25%-a „ 1915 jun. 28.
 „ „ 25%-a „ 1915 jul. 8.

A teljes befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékok elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-úrlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is eszközölhető.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényeket kap, amelyek a fél kívánatára 1915. június 14-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszter részéről kiállított ideiglenes elismervényekre fogja kicseréltetni. A végleges kötvények kiadására nézve, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzétételni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, a hol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

Az 5½%-os kölcsönnél zárolásnak helye nincs. A második hadi kölcsön 6%-kal kamatozó kötvényei azonban — ép úgy, mint az első hadi kölcsön kötvényei — zároltan is jegyezhetőek lesznek és az aláíró, a ki az általa jegyzett kötvényeket zárolja és a zárolást öt és fél éven át fel nem oldja, azt a jogot nyeri, hogy az 5½ évi időszak utolsó évnegyedében, legkésőbb 1920 november 1-én a kötvényen alapuló követelését e naptól számított egy évre névértékben leendő visszafizetésre felmondhatja. A m. kir. kincstár töteles az ilyképp felmondott kötvényeket legkésőbb 1921 november 1-én névértékben visszafizetni. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

Zárolásnak csak 1000 K-át meghaladó összegű jegyzéseknél van helye.

A m. kir. pénzügyminiszterium fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közléteendő három havi előzetes felmondás mellett úgy a 6%-os, mint az 5½%-os kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás a 6%-kal kamatozó kötvényekre nézve 1921 május 1-jét megelőző időre, az 5½%-kal kamatozó kötvényekre nézve pedig 1925 június 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

A kölcsönre történő befizetésekre a moratorium alá nem eső betétek — a felmondási határidő betartásával — korlátlanul igénybe vehetők.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily czégeknél 1914. évi augusztus hó 1. előtti betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek azonban a kibocsátásra kerülő járadékkölcsönkötvényekre történő befizetések céljára a két kölcsönre együttesen a jegyzés idejében fennálló összegük 25%-a, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 25%-a erejéig vehetők igénybe.

Azok, a kik a befizetésekre ilyen egyébként moratorium alá eső betéteiket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó kötvényekre és pedig úgy a szabad, mint a zárolt darabokra, az Osztrák-magyar bank és a m. kir. hadi kölcsönpenztár e járadékkötvényeknek kézi zálogul leköltése mellett, a névérték 75%-áig a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújtanak kölcsönt. Ez a kedvezmény legalább 1916. évi július 8-ig marad érvényben. A nevezett két intézet ugyancsak a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújt náluk zálogul elfogadható értékpapirokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazolta a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A meghoztatott ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb

kedvezményében szintén részesülnek és pedig legalább 1916. évi július 8-ig. A fenti befizetési határidők alatt folyósított kölcsönök után a fél kívánatára a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett 1916. évi július 8-ig évi 5%-os állandó kamatláb biztosítottik.

Az aláírók kívánatára e járadékkölcsönök kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar szent korona országai, továbbá Bosznia és Hercegovina területén levő fiókjai 1916. június 30-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

A második hadi kölcsön előnyös feltételei, a pénzpiac kedvező helyzete és annak felismerése, hogy a kölcsön jegyzésében minél nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdeket is nagy mértékben szolgálja, biztosítékaik annak, hogy a kölcsön jegyzésének eredményében az ország közgazdasági ereje ép oly imponzánsan fog megnyilvánulni, mint az első hadi kölcsön alkalmával.

Két narancs meg egy pár bakkancs.

A honvédek kárpáti frontja mögött történt. Két sebesült hoznak hordágyon a tűzvonalból. Az egyiket felsőlábszáron ütötte a srapel, a másikat géppuska roncította össze a bokáját. Tábori vasuta teszük őket s viszik a legközelebbi kórházba. Néhány óra múlva: Ungvár.

A kórházkapuban leteszik a hordágyat. A két sebesült egymás mellé kerül. A fiatalabbnak egy vörös keresztet kisasszony két narancsot hajt az ölébe... A két sebesült aztán beszélgetni kezd:

— Huszonnégy éves vagy te is! — kérdi az öregebb.

— Az.

— Makóru!

— Nem. Csongrádbul.

— Aztán narancsod is van?

— Van. Odaadom az egyiket.

— Már mér' adnád?

— Hogy keednek is legyek.

... csöndesen esznek... Aztán a fiatalabb kezdi:

— Keednek egészen új bakkancsa van.

— Azám. Még csak két napos.

— Az enyim régi. Aztán már csuka.

— Csuka?

— Az ám, mer' tátogat. El kelne egy másik, ha volna.

— Hm...

— Affajta, mint a kendő.

Itt hirtelen megszakad a beszéd. Az udvaron felharsan a törzsorvos hangja. A sebesülteket széthordják nyírni, fürdetni. Onnan a műtő szobába kerülnek. Három nap mulik egymás mellett fekszenek a kórházba. Negyed napon felgöngyöd a makói legény. Szemreveszi a szomszédját, aki halványan fekszik az ágyon.

— Netene, te fehérfejű. Nem te vagy az a szegedi, aki narancsot adott a kapuba?

— Én vagyok.

— Te... hát kell-e még a bakkancsom?

— Bizony jó volna, ha lönne. — mondja a szegedi.

— Aztán hány bakkancs kéne he?

... A szegedi végigszalad szemével a tükörön, aztán halkan mondja:

— *Neköm biz már csak egy.*

— *Nó mer már nekem is csak annyi, hát elosztogatunk rajta, akár a narancson.*

HIREK.

Színházi hírek. Nagy előkészületek voltak Zsuzsi Kisasszony szenzációs nagy operette ujdonságra, amelyet pénteken és szombaton adtak elő nálunk először: A darabról dicséretet írni teljesen fölösleges, mert elég, ha azt mondjuk, hogy bájos zenéjét Kálmán Imre, ötletes és mulatságos szövegét pedig Martos és Bródi írták. A darabban előforduló remek táncokat: Peterdi, Sebestyén és Rákossi lejtették. Nem-

különbön elsősorban is meg kell még emlékeznünk Gózon Béláról, ki az operette egyik énekes szerepében mutatkozott be. Az operette vezető szereplője Tihanyi Béla volt. A többi főbb szereplők: Szűcs Irén Böszörményi, Papp és Kovács voltak. Az operettet Bruckner László a színtársulat jeles karmestere tanította be. Csütörtökön d. u. Éva Lehár Ferenc operettje, este pedig *Mozitüdés* nagyszerű operette újdonság volt. Ma vasárnap d. u. Jó éjt Muki, Lszóval a címszerepben, este pedig János vitéz operette kerül színre. Az egész hét sikereiben gazdag volt.

Meghívó. F. évi május hó 30-án d. e. 11 órák or az uvidéki magyar Kaszinó helyiségében a Demke rendes közgyűlést tart melynek tárgyszorata: Elnöki jelentés. Évi számadás előterjesztése és a felmentvény megadása. Felügyelő-bizottság jelentése. 1915. évi költségvetés meghatározása. Üresedésben levő választmányi tagok megválasztása. Netáni indítványok. Hazafias üdvözléssel Az elnökség.

Nemzetiség elleni izgatás. Labát András petriói lakos vagyonos földbirtokost az uvidéki kir. törvényszék 1915. évi március hó 30-án nemzetiség elleni gyűlöletre való izgatás büntette miatt 3 havi fogházra ítélte, a szegedi kir. ítélő tábla a tszék ítéletét jóváhagyta.

Öngyilkosság. Huha József kiszácsi lakos kisbirtokos a feletti bánatában, hogy vagyona adóssággal túl van terhelve, háznak padlásán felakasztotta magát.

A Dunába esett Felsőkabolon Nesin Gyóka 46 éves halász halászás közben elszedült és a Dunába esett. Megfulladt.

Lozás. Mudin Izabella zsblyai lakos padlását feltörték és annan egy bödöny disznósírt 120 korona értékben elloptak.

Meglopták. Mátity János ófutaki lakos hentes és mészáros mester folyó hó 9-én a zsblyai piacra indult vágó állat vásárlása céljából, Este érkezett Zsblyára ahol Valah féle vendéglőben szállt meg. Az udvarban a fészper alatt kocsiján aludt és ekkor ismeretlen tettesek ellopták a zsebéből 1380 K-t tartalmazó pénztárcáját.

Jótekonysági házi-perselyek. A *Kadsegélyező Nivatal* házi családi-perselyeket hozott forgalomba, hogy módot nyujtson mindenkinek hazafias kötelessége teljesítésére. E kis perselyek tartalmát a háboruban elesett hősök özvegyeinek és árvaiknak, valamint a rokkantá lett katonáink támogatására fordítják. Ha mindenki bedobja fölszemes filléreit e családi perselyekbe, hozzájárul a hádegélyezés nagy és magasatos feladatának megvalósításához. Minden fillere szükség van! A családi gyűjtőperselyeket a *Kadsegélyező Nivatalnak* a Kossuth Lajos-utca 20 szám alatt levő „Persely-osztály”-ában lehet beszerezni 40 fillérért a vidéki megrendeléseket ugyanott posta úján intézik el. Hangoztatnunk kell, hogy e perselyek csak a családi otthonokban szabad gyűjtésre használni, ezekkel a nyilvánosság körében való gyűjtés a legszigorban tilos. A megtelt perselyeket a Kossuth Lajos-utcai persely-osztályban, vagy e hivatali gyűjtőosztályában (Képviselelőház épülete) veszik át ideiglenes elismervény ellenében; később egy bizottság bontja föl a beszoiglatott perselyeket. A befolyt összegek a gyűjtőknek hivatalosan fognak nyugtáztatni. A megtelt persely helyébe kívánatra díjmentesen új perselyt küldenek. A családi gyűjtőperselyek iránt már eddig is megnyilvánult széleskörű érdeklődésből ítélve, nem fog akadni magyar család, amely ne szerezne be a legszebb jótekonysági célt szolgáló perselyeket. Különösen az ifjuság, a lelkes magyar gyermekeseg munkálkodik azért, hogy minden persely színtőljen megteljen.

Hirdetmény. Közhírré teszem, hogy a c. kir. Belügyminister 3629/M.-J. 1915. számú rendeletével, a osztrák határ átlépését a következő helyeken engedte meg.

Szilécia. Vámvizsgáló épületek a következő államokkon: Dzieditz, Trippau, Jager Adolf és Weidenau s a következő vámutakon: Dzieditz, Renardowitz, Schwarzwasser, Petrovicz Oderberg, Stadt, Hrushan, Dielhan, Oppahof Stettin, Katharien, Warowitz, Jegerndorf, Oberstdorf, Hotzenplotz-Stubendorf, Weidenaustadt, Battelsdorf, Zuckmanteb, Niklasdorf, Barzdorf, Weisbach, Weiswasser, és Krauten walde.

Morvaország: határátlépése nincs megengedve. Csehország: Minden nyilvános közlekedő vasut a vizeknél levő kirakadó helyek és a vámutak.

Felső Ausztria: Braunau am Inn (Simbach) (Schärding) (Passau) Ach. Haibach, Mariahilf, Oberkappel, Hanging és Angerhauser, Szalzburg: A bajor állami vasutak valamint a cs. és kir. alvámhivatalok a következő helyeken: Obendorf, Saalbrücke Walsenberg, Steypass, Handgenstein és a következő vámkirendeltségek: Grosgrain és Hirschbühl. Tirol-Vorarlberg: Kiefelsfelden, Kuifstein, Scharnitz, Ehrwald Griesen, Wils Bregenz, St. Margarethen, Felakirch, Riva, alá Tezze, és Grignó. Krajna: Pontafel. Tengermellék: Cervignanó. Cormons és Triest. Dalmácia: Cattaró, Ragusa Gravosa, Zára, Sebenico és Spalató.

Egészségügyi jelentés a május 2-től-május 10-ig terjedő hétről. Bejelentettek; 2 vörhenyt, 5 kanyarót, 1 fültömrigylobot a közkórházból 2 hólyagos himlőt és a convicitur kórházból 1 kiütéses typhusra gyanusát. A vegyvizsgáló állomás jelentése szerint még mindig sok a tejhamisítás. Számos lisztminta vizsgálata után az állomás kifogásolja a kukorica liszt durva őrlését és annak tulajdonitja, hogy a kenyér száraz és törékeny-porlós.

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A „SZANITÉC” TETÜPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kész tábori csomag (csak a címet kell ráírni) kapható 1 koronáért. Kérjünk azonban határozottan „SZANITÉC”-port, mert mint minden jónak, ennek is akad silány utáztána. Ahol nem volna kapható oda 3 dobozt utánvéttel küld, Auber gyógytára, Mohács.

A közigazgatási bizottságnak f. hó 14-én tartott gyűlésén a tiszti főorvos Wagner Károly dr. ezeket jelentette: Jelentem, hogy a város közegészségi állapota április hóban márciushoz viszonyítva kedvezőbb volt. Bejelentettek: 8 vörhenyt, 7 diphtériát, 11 kanyarót, 6 typhust 5 fültömrigylobot és 4 nyakszirtmevedést. Himlő és kiütéses typhus eset az egész hónapban nem volt, a nyakszirtmevedés esetei is április első napjaira esnek, most már 4 hét óta újabb eset nem mutatkozott. A halálozás elég magas volt, magasabb mint márciusban; elhalt 78 a város területén, 9 a közkórházban különösen magas megint a szerb gycmekkori halálozás. róm. katolikusok 30-at, a gör. kel. 34-et evangélikus 12-öt, reformátusok 7-et, izraeliták 4-et vesztek; halvaszületés csak egy történt. Fertőző bajok halálozása tuberkolozisban 14, diphtériában 3, typhusban 3, nyakszirtmevedésben 4, vörhenyben 1. A közkórházban ápoltak április havában 114 férfit és 152 nőt, a fogyatték leszámlálásával a hó végén ápolás alatt maradt 87 férfi és 99 nő.

Gyóni (Achim) Géza) przemysli verskötete megjelent. Az északi harctér ágyúdörgése közt, tűzében és füstfelhőiben szállt fel egy relatív ismeretlenségéből egyszerre Gyóni Géza neve és költészete országos hírnévre. Przemyslben látott először napvilágot a kötet, mely most némi kibővítéssel kerül a magyar közönség kezébe új kiadásban.

A galíciai vár őrsége vagy tizezer példányban kaphotta el a munkát s költőt, aki szegény volt addig és ismeretlen, abba a helyzetbe hozta, hogy fejedelmi jótekonyságot gyakorolhatott a háború árvi javára. Ez a kiadás is a jótekonyság szent zászlaja alatt indul útjára.

Úljára a magyar szívek felé abban a pillanatban, amikor a költő is utra kél az elesett várból és még nem tudni hová: az örökkévalóságba-e vagy orosz fogságba.

Az örökkévalóságban, ha oda vinné őt egy tragikus sors, hie versei megelőzték őt. Ha a szomorú fogságba, akkor azt a reményt várják fel e költemények az olvasók szíveirenek a szívében, hogy a fogság után jöjjön a szabaddulás, a hontalanság után a haza, a gyász után a fény, a bánat és ismeretlenség után a dicsőség és az életben való új öröm. Ezt hirdessék, ezt trombitálják, ezt harsogják szerte magyar tájakon, magyar házakban, magyar szívekben ezek a háborúban, vészben, lelkesedésben és kétség és remény közt született versek. dicsőségei a költőnk, dicsősége olvasóink, és csodás emléke a mai zord és felséges időnek.

Rákosi Jenő.

Evező ünnepély az iskolákban. Most jelent meg az „Iskolai Ünnepelnk” 26-ik száma. Gazdag, választékos anyagot tartalmaz különösen a V. K. M. által legutóbb kibocsátott rendeletben előírt háborús evező ünnepélyekre, ugy az elemi, mint polgári és felső nép iskolák részére. E közhasznú folyóiratról jelenleg a 16-36. számok kaphatók. Minden önálló — fűzet ára 60 fillér. A pénz előleges utalványozása esetén azonnal küldi *Szentgyörgyi Dénes* szerkesztő, Maros-Vásárhelyen.

A madarak és fák napjának jubileuma. A madarak és fák napjának tizedik évfordulóját jelzi az 1915-ik év. Az Országos Állatvédő Egyesület, melynek közelméreg gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter 1906-ik évben a madarak és fák napját, mint évenként visszatérő iskolai ünnepnapot az ország valamennyi népiszkolájában rendeztesítette, igen nagy sulyt vit arra, hogy ezt a szép és minden vonatkozásában felkarolásra méltó intézményt tíz éves fennállása alkalmából minél lelkezebb szellemben ünnepeljék meg.

Az egyesület azért a legmelegebb kéréssel fordul az ország nagyerdemű és magasatos feladatának színvonalán álló tanítószághoz, hogy célzatát rokonszenves odaadással támogassa.

Az egyesületnek tudomása van arról, hogy néptanítóink ezrei a harctéren ontják vérüket a hazáért, tudomása van arról, hogy családjaik ezrei a mindennapi élet számtalan nehézségei köztben fájdalommal és aggodalommal élnek napjaikat. tudomása van arról, hogy az iskolai ifjuságnak egy része a gazdasági munkáknál segítkezik, számos iskola hadügyi okból vagy járványok miatt zárva van, de az egyesület mégis azt vallja, hogy a háború öldöklő zaja köztben se feledkezzünk meg gyermekeinkről, ne fosszuk meg őket a madarak és fák örömnapjától és annak a gyermekek kedélyére való áldásos behatásától.

És ebből a szempontból kéri a Országos Állatvédő Egyesület az ország tanítószághoz, hogy ahol lehetséges minél nagyobb körültekintéssel és minden kinalkozó vagy igénybe vehető eszköz segítségével munkálkodjék azon, hogy a madarak és fák napját ez évben is az erkölcsi és közgazdaságilag oly nagy jelentőségű intézmény szelleméhez hiven megünnepeljék.

Hívják össze a gyermekeket ott is, ahol ezidő szerint a tanítás szünetel, hogy a madarak és fák napját kirándulás keretében megtarthassák, és így a tanítók és tanulók hosszas elválásával szemben ismét egy alkalom nyíljék, melyben a köztük való kapcsolat megújul és megerősödik.

Igy remélhető, hogy az 1914. évben hivatalosan ismert 7700 ünnepi iskola száma a madarak és fák napja fennállásának tizedik évében ezekkel fog emelkedni.

Tanítószágnak meleg büszkeséggel tekintet az intézménynek egyedül az ő közreműködésével elért csodás felvirágzására, melyhez hasonlót a világ egyetlen egy államában sem találunk. Az uvidéki izraelita iskola szép, lélekemelő ünnepség keretében megünnepelte a madarak és fák ünnepét.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tífusz, himlő és egyéb ragályos betegségek a háboru után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertig, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötésekénél (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, 1 százalék lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépi, megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 1 korona 20 fillér.

FODORMENTA-LYSOFORM

erősen antiseptikus hatása szájjá. Szájbúzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp eleget egy fél pohár vízre. Eredeti üvege 1 korona 60 fillér.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az Egészség és fertőtlenítés című érdekes könyvet.

Dr. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyára Ujpesten.

Menjen ma este az Apollóba!

Sok szép, érdekeset lát, mert most mutatják a kinematografia csodáit.

Május hó 19-én.
MOZINAP

a teljes bevétel az AUGUSTA-ALAP -- és a VÖRÖSKERESZT javára. --

Előkelő női divatterem.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy

női kalap divattermemet

a tavaszi idényre dúsán fölszereltem.

Igyekszem fogok, hogy a nagybecsült hölgyközönség bizalmát, úgy mint eddig is, részemre biztosítsam. Most a háboru alatt főleg arra ügyelek, hogy t. vevőim olcsón jussanak divatos, izléses kalapjaikhoz.

Kiváló tisztelettel

WINKLE VALLY,

Kossuth Lajos utca 30. szám
róm. kath. hitk. épület.

A harmezőn felfrissülést és üdítést nyújt fiainknak és testvéreinknek a Frank-féle - „ENRILO“ kávépótlószer. -

: ENRILO :

Bárminő hozzáadás nélkül kész a főzéshez. — Használatban nagyon olcsó és az egészségre kiválóan jó hatású. — 16 gram EnriLO 1 liter hideg vízbe téve s aztán megfőzve, kitűnő italt ad. —

A leszűrés után cukrot (: 1 literre 30 gr. :) kell hozzáadni és felkeverni. —

A katonai hatóságoknál legjobban bevezetve. — A kereskedő urak közvetítésével vásárolható. — Minták a gyártóktól, Franck Henrik fiai cégtől Kassáról kaphatók. mg en 88/27.368.

A kézbesíthetetlen árúk elárverése Ujvidék állomáson f. hó 17-én d. e. 9 órákor fogeszközöltetni.

UJVIDÉKI VÁROSI JODOSGYÓGYFÜRDŐ

alcalicus jodosgyógyforrás.

Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór, hallemi sós és tengeri sósfürdők, szénavas fürdők. Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvízgyógyintézet

Villamos gyógymódok

Modernül berendezett gőzfürdő és kádfürdők. Csusz, közsvény, ischiász, idegbetegségek, mindenféle női bajok, gümös csontbajok, vérhaj ellen. A fürdő télen fűthető szobákkal és folyósókkal ivan ellátva. — Modern vendégszobák és étterem

! Téli kurára kiválóan alkalmas!
Allandó fürdőorvos; dr. Vilt Vilmos
Kimerítő tájékoztatót küld az igazgatóság.
Egész éven át nyitva.

Hézagpótló vállalat indult meg.

Szakmabeli képzettséggel, sok évi gyakorlattal bíró szakemberek társultak.

„HELIOS“

műszerészeti és elektrótechnikai vállalat

Ujvidék, Duna utca 5. alatt
megkezdette működését.

Vállalatunk a következőket öleli fel:

Mindenemű erős és gyengeáramú szerelések. Az összes műszerészeti (finomtechnikai) munkák és javítások szakszerű elvégzése, mint pl. phisikai, mérnöki és orvosi műszerek, irógépek, számológépek, tachométerek, monométerek és mindenemű mérőműszerek, Röntgen és elektromedikai készülékek készítése és javítása.

Fényképezőgépek javítása.

Nagy választékos raktár kézi lámpákban és száraz elemekben.

Állítsunk emléket

szereztetteinknek, kik életüket a hazaért áldozták föl!

Markovics Pál

temetkezési vállalat, sirkóraktár — és gyárban Ujvidék Rákóczi Ferenc-út 75. alatt elég választék kínálkozik mindenféle sírkől és műemlékből.

A legfinomabb kivitelről gondoskodás történik. — A vállalat elvállalja az exhumálást és hullaszállítást bármely irányban.

Ronitsi

Tempel

Styria

Donati

forrás. Szénasavdús, diatetikus, üdítő szentli itál. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Legteljesebb gyógyforrás. —

Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdegánatnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmainál.

A maga nemében a legrögdebb tartalmú gyógyforrás legelőnyösebb hatású. Rögösen indikálva: idült bűhurutnál, obstitipatióknál, epekövél, elhízás bajlaimnál, csúsnál és cukorbetegségél.

Legduzsabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarország részére:

Hofmann József, Budapest V., Báthory-utca 8.

7354. sz. 1915.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Szt. József országos vásár
folyó évi május hó 27-étől bezárólag május hó 31-éig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajítása az országos vásárra május hó 27-étől, esőtörtökön reggeli 5 órától kezdve meg engedve.

Temesvárott, 1915. évi április hó 7-én.

A városi főkapitányságtól:
Beé Ferenc, főkapitány.